

POJAM ECOLABEL-A

Ecolabel – oznaka, prepoznatljiv standard kvaliteta i brige o životnom okruženju unutar EU

-Ecolabel može biti primijenjen kad je riječ o smještajnim kapacitetima, restoranima, marinama, plažama, destinacijama, zaštićenim oblastima, ekoturističkim paketima, golf kapacitetima itd.

Pojam Ecolabel u hotelijerstvu

- Prateći savremene trendove u turizmu, hotelsko-turistička preduzeća vode računa o zelenoj misiji preduzeća, odgovornom poslovanju (npr. ACCOR, HILTON, MARRIOTT)
 - 90 je kriterijuma za dobijanje EU Ecolabel (29 **obavezni**, 61 **mandatorni**)
-

Stavovi turista

- 50 % Njemaca, Austrijanaca, Engleza i Francuza smatraju **zaštitu životne sredine jako važnom**
 - 51% Njemaca smatra da je Ekolabel posebno **važan kad je riječ o smještajnim kapacitetima**
 - ... 87 % of Britanaca preferira **smještaj u Ekolabel smještajnim kapacitetima**
 - 50% Britanaca je spremno da plati 30 funti više za **Ekolabel smještajne kapacitete**
-

Prvi Ecolabel hotel u EU

- - **Sunwing Resort Kallithea, Greece**
- - *Family Resort hotel u Rodosu*
- - *Dodijeljen EU Ecolabel u aprilu 2003*

Primjer luksuznog Ecolabel hotela u EU

Apollonio Beach Hotel & Spa (hotel sa 5 zvjezdica) na **Kritu**/ Heraklion: kompletan menadžment je baziran na EU Ecolabel i to na zahtjeve turopatora (TUI, Thomas Cook)

Kako dobiti EU Ecolabel za vaš objekat?

Crna Gora nije član Evropske unije, stoga ne može objektima izdavati licence sa EU Ecolabel.

- **Jedina mogućnost da dobijete Ecolabel sertifikat za vaše preduzeće je preko jedne zemlje-članice EU (npr. Njemačka, Austrija, Italija itd.)**

U Crnoj Gori imamo ljude, stručno obučene (eksperti), koji posjeduju dozvolu (sertifikat) revizora od nadležne službe **Austrije-** zemlje-članice EU.

www.eu-ecolabel.me

Obavezni kriterijumi potrebni za dobijanje Ecolabel sertifikata

1. Da li postoji **koncept očuvanja okoline i program za očuvanje okoline**? Da li su u njima definisani ciljevi vezani za očuvanje okoline narednih godina, kako su u to uključeni zaposleni i gosti?
 2. Mogu li gosti **ostvariti uvid** u taj koncept i mogu li ga komentarisati, odn. da li ih pitate za njihovo mišljenje?
 3. Da li postoji **osoba zadužena za pitanja vezana za očuvanje okoline, obučavate** li Vaše zaposlene za ekološko ponašanje?
 4. **Da li informišete** Vaše goste o Vašim ciljevima, vezano za očuvanje okoline i da li ih pozivate da Vam pružaju podršku? (npr. informacija za goste o zamjeni peškira, sortiranju otpada)
 5. Možete li tačno odrediti **potrošnju** energije, struje, vode, hemikalija i količinu otpada i da li sve to redovno kontrolišete?
 6. Da li kontrolišete **kotlove i klime**, kao što je to zakonom propisano, ali u svakom slučaju najmanje jednom godišnje?
 7. Da li ste se odrekli **proizvoda za jednokratnu upotrebu kod artikala za njegu tijela** ili dodatno nudite proizvode za višekratnu upotrebu i da li podstičete goste da ih koriste?
-

-
8. Da li ste se odrekli **proizvoda za jednokratnu upotrebu kod suđa** ili koristite samo proizvode od obnovljivih sirovina, koji su biološki razgradivi i koji se mogu kompostirati?
 9. Da li se u Vašem preduzeću sortira **otpad** prema svim kategorijama koje odvozi i zbrinjava komunalno ? Da li se posebno tretira opasan otpad?
 10. Da li **gostima** stoji na raspolaganju **sistem za sortiranje smeća** koji je jednako dostupan kao i obične kante za smeće?
 11. Da li ste se odrekli **malih pakovanja** kod obroka? (izuzetak: mliječni namazi, namazi od kaka a i maslac od kikirikija, dijetalni proizvodi i proizvodi za dijabetičare)
 12. Da li je najmanje 50% struje iz **obnovljivih izvora energije**?
 13. Da li ste odustali od **uglja** ili **teških ulja** sa sadržajem sumpora preko 0,1% kao izvora energije?
 14. Da li Vaš kotao ima **stepen iskorišćenja** od najmanje 88%?
 15. Da li su zgrade građene u skladu sa lokalnim građevinskim propisima što se tiče energetske efikasnosti (npr. imaju li **energetski sertifikat**)?
 16. Da li svi prozori na Vašem objektu imaju toplotnu i zvučnu izolaciju?
-

-
17. Da li se **svijetlo** u sobama samo isključuje ili Vi molite goste da ga oni isključuju, kada ih napuštaju?
 18. Da li koristite rasvjetu koja štedi najmanje 80% **energije** (štedne sijalice, LED...)?
 19. Da li za **grijanje spoljašnjih površina** (vrt za goste, terase itd.) koristite isključivo obnovljive energije?
 20. Da li se Vaši **sistemi grijanja/klime** sami isključuju kada su otvoreni prozori ili Vi informišete goste da ih oni isključuju kada otvaraju prozore?
 21. Da li gostima ne mijenjate **peškire i posteljinu** svakodnevno, već na njihov zahtjev, odn. u intervalima utvrđenim konceptom zaštite okoline i da li goste obavještavate o tome?
 22. Da li **visoari** posjeduju automatsko, vremenski ograničeno puštanje vode ili se ona pušta manualno, tako da se ispiranje ne vrši non-stop?
 23. Da li se u svakom **WC-u nalazi posebna kanta za otpad** i da li se gosti mole da u nju bacaju otpad?
 24. Da li je **protok vode u slavinama i tuševima** manji od 9 l/min? (s iznimkom armatura za sudopere, slavina «mješalica» za kade i priključaka za vodu)
-

-
25. Da li informišete Vaše goste i personal o tome koje materije se ne smiju bacati u otpadne vode (shodno komunalnom planu za otpadne vode ili Smjernici EU o podzemnim vodama)
 26. Da li na odgovarajući način tretirate **otpad iz hemijskih WC-a** (kod septičke jame: posebno sakupljanje i zbrinjavanje, kod javnog kanalizacionog sistema: bazen za sakupljanje, sabirni rezervoari da bi se spriječilo isticanje)? (važi samo za kampove)
 27. Da li koristite **sredstva za dezinfekciju** samo u slučajevima kada se to zakonom traži?
 28. Da li u svim zajedničkim prostorijama postoje **oblasti za nepušače**?
 29. Da li Vaše potencijalne goste i saradnike informišete kako mogu da dođu do Vašeg objekta i drugih ciljeva, koristeći javna, ili ekološki povoljna prevozna sredstva?
-

Mandatorni / fakultativni kriterijumi

1. Da li je preduzeće/objekat certificiran po **EMAS ili ISO14001**?
 2. Da li je **ekološka edukacija** sastavni dio programa za goste. (npr. predavanja, vođenja, prezentacije tema važnih za očuvanje okoline, itd.)?
 3. **Da li informišete goste** o biološkoj raznolikosti, o predjelima, prirodi i zaštiti okoline? Naturschutz?
 4. Da li je najmanje jedan od vaših **glavnih dobavljača/pružaoca usluga** učestvovao u nekom programu zaštite okoline (EMAS, ISO) i nakon toga dobio sertifikat?
 5. Da li se u objektu svake dvije godine sprovodi **energetsko ispitivanje** i da li se realizuju poboljšanja?
 6. Da li su objekti građeni prema principima gradnje saglasnih sa klimom?
 7. Emituje li vaš kotao manje od 70mg NO_x/kWh?
 8. Da li se u preduzeću koristi **kotao sa 4-zvezdice** (stepen iskorišćenja preko 95%)?
 9. Potiče li najmanje 70% energije za grijanje ili hlađenje prostorija ili zagrijavanje tople vode iz **obnovljivih izvora energije**?
 10. Da li je preduzeće priključeno na **efikasnu toplovodnu mrežu** ?
-

-
11. Da li se sva potrebna struja i toplota u objektu dobijaju iz **kogeneracijskog postrojenja**?
 12. Potiče li najmanje 50% energije za **grijanje vode u bazenima** iz obnovljivih izvora energije?
 13. Postoji li mogućnost da se **temperatura** u svakoj prostoriji reguliše individualno?
 14. Posjeduje li objekat **sistem za ponovno iskorišćavanje toplotne energije** (npr. za sistem hlađenja, ventilatore, veš mašine, mašine za pranje suđa, bazen, otpadne vode itd.)?
 15. Da li se **spoljašnje osvjetljenje**, koje nije potrebno iz bezbjednosnih razloga, isključuje, automatski nakon određenog vremena ili se uključuje pomoću senzora za približavanje?
 16. **Proizvodite li u objektu struju** uz pomoć energije sunca, vode ili vjetra, **ili** , toplote zemlje, biomase ili geotermije?
 17. Da li u svim saunama i parnim kupatilima postoji **sat sa vremenskim prekidačem** ili personal ima zadatak da vrši uključivanje i isključivanje?
 18. Da li **sva električna sušila za ruke i svi fenovi** imaju **senzore za približavanje** ili imaju ekološku oznaku **?
 19. Da li se u objektu uglavnom ili isključivo koriste **aparati sa malom potrošnjom energije**? (kancelarijski uređaji klase Energy Star, kućanski aparati najmanje energetske klase A itd.)?
-

-
20. Da li je protočnost svih slavina i tušbaterija (osim slavine na kadi) prosječno 8 l/min ili manje?
 21. Da li svi **tuševi u sanitarnim prostorijama ili u zajedničkim prostorijama imaju sat sa vremenskim prekidačem** ili senzor za približavanje?
 22. Da li se **bazen s vodom** tokom noći, ili ako se ne koristi duže od jednog dana, **pokriva**?
 23. Da li najmanje 80% WC papira koji se koristi u objektu ima ekološku oznaku?
 24. Da li ste se u objektu odrekli **pića u ambalaži za jednokratnu upotrebu** (limenke, PET itd.)?
 25. Da li su ugrađeni **separatori za masnoću**, da li se sakuplja ulje od prženja i fritiranja i da li se ono adekvatno zbrinjava?
 26. Da li se **polovni namještaj, tekstil** itd. poklanjaju u dobrotvorne svrhe ili daju organizacijama koje sakupljaju i dalje poklanjaju takve stvari?
 27. Da li se nudi piće u **povratnoj ambalaži ili ambalaži za višekratnu upotrebu**?
 28. Da li u objektu za štampače i kopir aparate koristite isključivo tonere koji se mogu puniti?
 29. Da li u svim zajedničkim prostorijama i u najmanje 70 % soba postoji **zabrana pušenja**?
 30. Da li se optimalni **kvalitet vazduha** u prostorijama obezbjeđuje upotrebom isključivo čaršava, dekoracija, namještaja i drugih materijala sa ekološkom oznakom**?
 31. Da li u prostorijama nema **mirisa**? Da li se čaršavi, peškiri i ostale tkanine peru neparfimisanim sredstvima za pranje? Da li se čišćenje vrši neparfimisanim sredstvima?

-
32. Da li najmanje 80 % **papira koji se koristi u kancelarijama ima ekološku oznaku **?**
 33. Da li je zabranjeno **pranje automobila** (u kampovima) odn. dozvoljeno samo u posebno opremljenim dijelovima kampa (Odvod vode i sredstava za pranje/čišćenje u kanalizaciju)?
 34. Da li **bazen** ima dozer za dezinfekciona sredstva, koja automatski doziraju najmanju moguću količinu?
 35. Ima li najmanje 80 % (prema težini) korištenih sredstava za ručno pranje suđa, sredstava za pranje suđa u mašini, praškova za veš, univerzalnih sredstava za čišćenje, sredstava za sanitarije i/ili sapuna i šampona **ekološku oznaku**?**
 36. U slučaju upotrebe **sredstava protiv insekata i štetočina**: Da li se koriste proizvodi koji su dozvoljeni u ekološkoj poljoprivredi ili koji imaju ekološku oznaku**?
 37. Da li se koriste mehaničke metode ili se sipaju pjesak/šljunak (umjesto soli) radi **odleđivanja** staza/površina?
 38. Ako koristite hemijska **sredstva za odleđivanje**: da li koristite proizvode sa ekološkom oznakom** ili proizvode sa manje od 1% klorid-iona (Cl-)?
 39. Da li je smještaj izgrađen i opremljen tako da je potrebno što manje sredstava protiv insekata? (gradnja na stubovima, mreže protiv komaraca, itd.)
 40. Da li se prilikom krečenja najmanje 50 % unutrašnjih i najmanje 50 % spoljašnjih površina koriste **boje i lakovi** koji imaju ekološku oznaku**?
 41. Ima li najmanje 30 % **svih dobara** (kao npr. tkanine, dušeci, PC, notebooks, veš mašine, mašine za pranje suđa, rashladni uređaji, usisivači, tvrdi podovi, sijalice itd.) ekološku oznaku**?

-
42. Da li je sav **saobraćaj u kampu ograničen** na određene dijelove dana i određene dijelove kampa?
 43. Da li ste se za vožnje kroz kamp odrekli **vozila sa motorima sa unutrašnjim sagorijevanjem** ?
 44. Da li gosti u kampovima mogu da besplatno koriste **ručna kolica kao transportno sredstvo**?
 45. Da li gostima stoje na raspolaganju **bicikla**?
 46. Da li gostima koji dolaze sredstvima javnog prevoza nudite **uslugu transfera** sa ekološkim sredstvima prevoza?
 47. Da li nudite jela od **ekoloških namirnica**?
 48. Da li za svaki obrok nudite **namirnice lokalnog porijekla**?
 49. Da li za svaki obrok nudite **sezonske namirnice**
 50. Da li ste ukinuli ponudu jela od **ugroženih vrsta** ? (npr. određene vrsta riba i ljuskara, egzotičnu divljač, garnele koje potiču iz akvakultura, napravljenih na štetu mangrovih šuma itd.)
 51. Da li se zelene površine preduzeća održavaju/obrađuju bez upotrebe **pesticida** ili shodno principima ekološke poljoprivrede?
 52. Da li se sadnja obavlja isključivo stablima grmovima ili drugim **domaćim vrstama biljaka**?
-

-
53. Da li u kampu raspolazete sa najmanje 90% **neizgrađenih (slobodnih) površina**?
54. Da li se u preduzeću sortira **otpad iz vrta/parka** i da li su obezbijeđeni uslovi da se on kompostira shodno lokalnim odredbama?
55. Ako npr. ističe **ulje** iz vozila na parking, da li se ono kupi i adekvatno zbrinjava?
56. Da li sakupljate **kišnicu ili recikliranu vodu** i koristite je kao tehničku vodu?
57. Da li se u preduzeću koristi automatski sistem, koji optimizira vrijeme zalivanja i **potrošnju vode** kod zalivanja vrtova i biljaka?
58. Da li je najmanje 50% objekata koji imaju odgovarajući **oblik krova** (ravni krovovi ili krovovi sa malim nagibom) **ozelenjeno**?
-